

22.5.2023

Sosiaali- ja terveysministeriö
kirjaamo.stm@gov.fi

VN/11255/2023

HUS-yhtymän lausunto hallituksen esityksen luonnoksesta laiksi tupakkalain muuttamisesta

Tupakkalain 118 §:n mukaan alle 18-vuotias ei saa pitää hallussaan tupakkatuotetta tai nikotiinestettä. Hallussapitokiellosta seuraa, että oppilaitoksia koskevan lainsäädännön nojalla tupakkatuotteet ja nikotiinesteeet voidaan ottaa oppilaalta pois koulupäivän aikana. Toisin kuin tupakkatuotteiden ja nikotiinesteeiden osalta nikotiinipussien hallussapitoa ei kuitenkaan ole tupakkalaissa kielletty alle 18-vuotiailta.

Nikotiinipussien ja suussa käytettävän tupakan nikotiinipitoisuudet vaihtelevat runsaasti tuotteesta riippuen, mutta nikotiinipussit voivat sisältää nikotiinia huomattavasti enemmän kuin perinteinen suussa käytettäväksi tarkoitettu tupakka. Sen lisäksi, että nikotiinipussit aiheuttavat nikotiiniriippuvuutta, ne voivat aiheuttaa jopa hengenvaarallisen nikotiinimyrkytyksen.

Fimea on aiemmin tulkinnut ns. nikotiinipussien kuuluvan lääkelain soveltamisalaan. Fimean uuden linjauksen myötä nikotiinipusseja saa myydä ilman vähittäismyyntilupaa eikä tupakkalaista tule pusseille nikotiinirajaa. Nikotiinipussit muodostavat näin vakavan kansanterveydellisen uhkan.

Nikotiinipussit eivät ole tarpeen tupakasta vierotuksessa, vaan ovat nimenomaan verrattavissa nuuskaan eli purutupakkaan ja niiden käyttö on siten tupakkavalmisteiden kaltaista.

Nyt ehdotetuilla lakimuutoksilla tupakkalakiin lisättäisiin savuttoman nikotiinituotteen määritelmä, joka kattaisi nikotiinipussit ja niitä läheisesti muistuttavat tuotteet (kuten irtonaisena myytävä suussa käytettävä vastaava tuote). Kyse on nuuskankaltaisista tuotteista, jotka eivät sisällä tupakkakasvia mutta joihin on lisätty nikotiinia ja jotka vastaavat käyttötarkoitukseltaan ja ulkoasultaan perinteistä suussa käytettäväksi tarkoitettua tupakkaa.

Esityksessä ehdotetaan, että savuttomista nikotiinituotteista (nikotiinipusseista) säädetäisiin tupakkalaissa vastaavalla tavalla kuin suussa käytettäväksi tarkoitettu tupakasta, purutupakasta ja nenänuuskasta säädetään. Tämä tarkoittaisi savuttomien

22.5.2023

nikotiinituotteiden (nikotiinipussien) myynnin, muun luovuttamisen ja välittämisen kieltoa sekä maahantuonnin kieltoa eräitä rajoituksia lukuun ottamatta. Myyntikiellon rikkominen olisi tupakan myyntirikoksena rangaistava teko ja voisi johtaa tupakkalain mukaisen vähittäismyyntiluvan peruuttamiseen. Lisäksi ehdotetaan savuttomien nikotiinituotteiden käyttökieltoa päiväkotien ja esi- ja perusopetusta, ammatillista koulutusta tai lukio-opetusta antavien oppilaitosten sisä- ja ulkotiloihin sekä leikkikentille. Savuttomien nikotiinituotteiden hallussapito kiellettäisiin alle 18-vuotiailta.

HUSin Sydän- ja keuhkokeskuksen keuhkolääkärit yhtyvät ehdotukseen eli kannattavat savuttomien nikotiinituotteiden säätelyä tupakkalaissa vastaavalla tavalla ja ehdottavat nikotiinipussien ja vastaavien tuotteiden rinnastamista nuuskaan ja tupakkatuotteisiin lainsäädännöllisesti.

Markku Mäkijärvi
johtajaylilääkäri